

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre 8.— K
Félévre 4.— K
Negyedévre 2.— K

vidéken:

Egész évre 9.— K
Félévre 4.50 K
Negyedévre 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felelős szerkesztő

BELEZNAV LASZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:

DARANYI FERENC.

Nagyheti kérdések.

„Az urak vallástalanabbak, de erkölcsösebbek; a paraszt vallásosabb, de erkölcstelenebb.” Így szól a vád

Nagyon nehéz meghuzni azt a vonalat, hogy hol kezdődik az ur, hol a paraszt. Pédaul a sok kassza-furást és Amerikába szökést, a megváltásra szolgáló okot, mások rágalmazását, sajtóban való meghurcolását, a méregkeverést, gyilkosságot stb. ki követi el? Csak a csibelopás volna már egyedül erkölcstelen tett?

Avagy a finom külső már elég az erkölcsösséghez?

A paraszt persz nincs kioktatva a „Pesti művelt Társalgó” illemszabályaira,

Az igaz, hogy a földművelő nép-nél a káromkodás és az iszákosság talán gyakoribb, és ezek durva kihágások az erkölcs ellen, hanem ezeket nem szabad ám a vallásosságának betudni. Ha a nép vallásos, igazán valóságos, még a rossz gondolatoktól is tartózkodók.

Mig azok a parasztembereknél

előforduló durva bűnök csak is a valóságosság hiányának tudandók be olynaira, hogy az uri vallástalánymány és a „paraszti” valástalanság között alig van különbség.

Vallás és erkölcs, valástalanság és erkölcstelenség egyenes arányban állanak egymással: urnál parasztnál egyaránt!

Az a gonosz sajtó tehát, amely „urakat” akar nevelni a valástalanság fokozásával, tudja meg, hogy az erkölcsökkel ássa alá; és mivel a sajtót már nemcsak az uri osztály tartja s használja tudományosságának főforrásul, hanem a nép is onnan merít már — ugyyszólván — egyedül: hát mindkét osztály alapos megfontását egy a vallás mint az erkölcstelenség terén — a gonosz sajtónak kell betudni!

A réten legelő, turkáló négylábasok, a szemétdombon bányászó kapargáló kétlábasok csupán ösztöneiknek, — a gyönyöröknek élnek.

Az ember számára más, ideáli-

sab jönnek vannak kilátásba helyezve és ezekre kellene az emberiséget kioktatni,

Azokat a társadalmi nyomort és bajt okozó hibákat kellene ostorozni a nagyhatalmu sajtó segítségével: kártyaasztaloknál mennyi családi vizsálynak, tönkrejutásnak, nyomornak vetik meg az alapját; a sok és éjfel utánig tartó mulatozások mennyi egészségje és pénzügyi zavaroknak az okozói!?

Milyen hitetlen sajtó termék orvosol ezen a téren, melyik küzd a jóért, a békéért a kölcsönös szeretet és türelem érdekében. Csak a felét annak fordítanak e bajok orvoslására, amit elfecsérelnek a pozitív hit üldözésére! Mily jó volna!

(dx.)

Megyei és városi ügyek.

Dr. Benkó Albert műve „A vármegyei legközigazgatási reformjának irányelvei” cím alatt jeles tölut alispánunk által irt kiválóan érdekes pályamunka most került ki a sajtó alól. Dr. Benkó alispán

tanácsot, hogy ezen kellemetlen helyzetből, hogy tudnék legkönnyebben kimenekülni. Sürgös választ elvárva

maradtam öszinte híve

Dr. Szentiványiné.

A másik levél tartalma pedig a következő.

Tisztelt Nímród Ur!

Tisztelt Nímród Ur!

A „Jász Ujság”-ban olvastam az ön által javaslatban hozott 10 pontba bocsátand, de itt megjegyzem, mert egy most olvastam, hogy már nem tíz, hanem 18, mert Tóth Tivadár ur volt olyan szives, hogy a pesti adatokkal is kiege-szítette-8 ponttal (foglalt utasításait). A cseledek-kérdés megoldása, —ról. Igazán nem szép Öntől, hogy még Ön is, a cseledek mellett foglal álláspontot. Higgye meg nekem, hogy a mai cseledeknek sokkal jobb dolguk van ma is, mint nekünk, hát hogyha megadnának nekik mindazokat a kedvezményeket, a miket Ön figyelmünkbe ajánlt,

TÁRCA

A cselédkérdés megoldása

II-ik rész.

Egy szerdai napon, utmalmasan és álmosan igyekeztem hazafelé-hivatalomból. Otthon az íróasztalomon egy halmoz levél várt.

Ebéd után hozzá láttam a levelek áttanulmányozásához. Két levél melynek tartalmát közre bocsátom különösen megragadta figyelmet — mivel az írás előttem eddig-teljesen ismeretlen volt. Mindakettőt női írás volt. Gondoltam, talán valami szerelmes levelek lesznek, de csalódtam, mert köszönő levelek voltak. Pardon az egyik volt csak köszönő, a másik inkább szemrehányó és kérő levélnek nevezhető. Az egyik levél tartalma a következő volt:

Tisztelt Nímród, 1911 apr. hó
Kedves Nímród Ur!

A „Jász — Ujság” 25-ik száma mban olvastam, igen nagy értékű fejjegetéseit „A cselédkérdés megoldása, —ról. Az Ön által 10 pontban foglalt kedvezmények, remekül beváltak. Míóta a 10 pontban felsoroltakhoz nikamnakodom — naponként százával jönnek k-lapos kisasszonyok is, hozzáam ajánlok ozznak-cselédnek. Engedjen meg kedves Nímród ur, hogy egy nagy kererelemel járulok Önhoz. Ugyanis most már arra kérémben, hogy lenne szives tanácsot adni arra nézve, hogy mi képen tudnám elirasztani a nap-nap után szíz számra is jelentkező cseléd ármádiát, mert ha ez tovább is így folyik, — kénytelen leszek hazulról-megszökni. Nincs higgye meg, egy nyugodt percem sem, örökösen szóla cselegő, ha a kaput bezáratom, a jelentkező cselédnek állást foglalnak házám előt, s addig el nem mennek, mig velem nem beszélnek. Igen kérem tehát adjon

széles körű alapos tanulmányok és a közigazgatási munkálkodás terén 25 év alatt gyűjtött gyakorlati tapasztalatok alapján világgya meg a vármegyei közigazgatás évek óta tervezett reformjának fontos kérdéseit. A pályadíj nyertes közigazgatási szakmunka teljes tartalmánál fogva minden megyebeli ember büszkeségére szolgálhat, mert az egész ország előtt hirdeti, hogy annak írója közülünk került ki.

A megyei főállatorvosi állás megüresedett. Mint értesülünk a vármegye törvény hatósági kir. főállatorvosát: Ohegyi Jenőt a földművelési miniszter a temesvári kerület állategészségügyi felügyelőjévé nevezte ki. E szerint a törvény hatósági főállatorvosi állás üresedésbe jött. Betöltése iránt még nem történt intézkedés.

Járdépfés. A városi tanács legutóbbi ülésében hozott határozata szerint a járdépfészt vezető műszaki közegek üzsitaitára a megállapított terv alapján a barátok templomától Becsey kir. tanácsos házáig menő gyalog járónak cement lapokkal való, ugyancsint a Kosuth-utódtól a Rákóczi utat összekötő egyik utcának mésztörmökkel való mielőbbi kiegészítése.

Tanácsülés. A városi tanács a nagyhete való telenkénti tegnap délelőtti tartotta meg a felyű ügyek elintézésé céljából rendkívüli időben heti tanácsülését.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága tegnap, szerdán délelőtti tartotta a szolnoki megyeház baloldali kis termében Horthy Szabolcs úr főispán előlétele alatti rendszeres havi ülését, melyen a bizottság hatáskörében eső vármegyei folyó ügyek nyertek elintézését.

Aktualitások.

Jászberény, ápr. 12.

Igy ünnepelelt a szent héten, mikor a sajtóhívbákon való nyargalódás és a tüzoltóparancsnoki állásban való rögödis is leterült napirendről legújabb divat: a földgáz meg a kéjgáz. Minden valámire való földhirtokosnak a földjén főlökkanik már az öreg földgáz. Azért öreg, mert nem éppen ma, nemis tegnap, hanem régés ré-

gen ott lappangott a földben, türelmesen várva, mikor jön el a divatja. Elég nagy baj, elég nagy veszteség, hogy elkéve jött. Akkor, amikor a külföldön már jó régen befogták az öreget a munkába. Nálunk eddig a kutya se törődött vele s most Baranyában Székelykérésztoron, Marostördában egyre-másra jelentkezik a földgáz, Marosvásárhely polgármesterét — mint lapunk kedves *Mesere* újságja — kiküldetés Amerikába a földgázt tanulmányozni és e körül 18,000korona költséget szavaztak meg Oh édes Jézusom, mikor kerül a jászberényi „nem adant!”-fal környezeti polgármesternek valamelyes tanulmány utra ez összegnek századrésze is?

Vázsonyi Vilmos és dícső fizlettársai a héten szavaltak, hogy az iskolákól a vállalt ki kell kiböszölni. Jó, hogy nem nálunk a sokat megugrott jászföldön történt ez a szabott gondolkozó excessus, innen könnyen az apostoloknál utajították volna ki. Mert hát idők jeleként látjuk, hogy „szabad péntek, szabad szombat, szabad a szababkömüveseket is szappanozni, mert már nagyon tisztátalanok voltak. Polonyi mosta meg a fejüket. Pedig Pohnyi csak tudja, hogy mit csinálnak csendben, lova nyugtatóban. És csodák csodája a három pontos testvérek, tanoncok és mesterek közül és akad több olyan aki helyeselt. És pártállásból megkülönböztetettől ebben a kérdésben a magyar képviselőház többsége, mintha csak a képviselői íretes felemeléséről lelt volna sok. Egy-két pártloyalitógató, Vázsonyi és Vázadi voltak mindössze akik kényelmetlenül érezték magukat.

Be is adott érte azután vasárnap a deütert a tanítók érdekében tartott szabadgondolkodó népgyűlés, a hol a miskolci eszmadiához illő „kéjgáz” okoskodással neki rontottak Apopynának, amiért az állam pénzén a felekezeti oktatást mérsékelte fejleszteni.

A kis huncut tanító meccsnások!

UJDONSÁGOK.

— **Hivatásos ünnepek.** Április 11-én kezdén a közpöleteken nemzeti zászlók felvétel a törvényben kitartott hivatásos ünnepek, mely alkalmából az összes állami és városi hivatalonknál a munkálatok a rendszer ünnepi szabályok szerint szüneteltek.

— **Körházi. bizottsági ülés.** Jászberény város Erzsébet-körházi bizottsága ma délután Konczek polgármester előlétesítéssel ülést tart a városúháza kis tanácstermében.

— **A tanonciskola segélyezésé.** A vállás és közoktatásiügyi miniszter az iparos tanonciskola segélyezésére kért 5340 koronából a het folyamán 2300 korona segélyt engedélyezett a helybeli iparos tanonc iskola részére. Az ezt tárgyazó miniszteri rendelkezés most érkezett le a felügyelő bizottság elnökéhez.

— **Uj napilap.** Mint már röviden említettük Pécs városában egy kitűnően szerkesztett katolikus irányú napilap indult meg a múlt napokban. A terjedelmét a politikai napilap szerkesztője Persán Ádám az ország első kiváló és nagyhíreségü

legjobb újságírója, aki a felvidéki közölköznek és a tisztelt „Egységesség”-nek már annyi sok gondságot okozott. Az új lap élénk tartalmával, megszerkesztésének választékos formájával az ország legelőkelőbb hírújság mellett foglalhat helyet vidéki volta dacára. A katolikus sajtónak ezen nyilvánvaló haladása örömmel töltötheti el a keresztényeket.

— **Jászárokszállás járásbírószágot kér.** Régebben tetünk már említték Jászárokszállás testvér járás községüknök anna törekvéséről, hogy ott kir. járásbírószágot létesítsenek. Mint értesülünk a kir. járásbírószágot létesítését célzó mozgalom mind ideig kezd ott nagyobb arányokat öltetni. Mellanyojuk jászárokszállási testvéreink óhaját, mely a járás úrvesszék esetleges felállításával járó járásbírószágot berendezkedés folytán látni teljesíteni is fog.

— **Főtárgyalások.** A szolnoki kir. törvényszéknek Jászberény városból a következő büntetészekben fogott végtagyalások tartatni. Lopásbüntetéssel terhelt Örmök (Frany) István és társai ellenében május 19-én. Lopás büntetéssel vádolt: Koncsik Mária 19 éves cseledeány ellen április hó 22-én és szintén lopás vétségével vádolt Varga Ferenc és társa elleni ügyben április 24-én.

— **Javított kövilágítás.** A villamosvilágítás vállalkozója: Fecske János a kövilágítást illetőleg előnyös újabb világitási módot hozott be. Ugyanis manapság feltűnően sokakla világosabbak utcáink és termek, amennyiben a regg egyszerűen 16 gyertyalángú világitók helyett az utcai lámpákba mindenféle 30 és 50 gyertyalángú Wolfraim-léte izzó világitókat helyezték be, melyek most már megfelelő fényességet terjesztenek.

— **Reparátiva a szolga ügyé.** Szóval tetük a helybeli munkásbiztosító pénztár legutóbb tartott választása alkalmából, hogy a szolgai állást Tóth Antal, a pénztár 12 éves szolgájának mellőzésevel töltötte be az igazgatóság. Ezen felszólalásunkra az igazgatóság elnöke lapunk múlt szombán némi magyarázatot szolgáltat, kötelesegehez képest mentvén az igazgatóságnak a választási eljárás, mely a választás hangulatának alapját képezte, meg akkor az Országos Pénztár nem hagyta jóvá a véglegesítést és a szolgai állás betöltését; most azonban arról értesültünk, hogy a munkásbiztosító szervezet legelőkelőbb fóruma az igazgatóságnak a szolga véglegesítésére vonatkozó intézkedést jóváhagyta E szerint az újabb választás illuzoriássá válván, Tóth Antal megmarad továbbra is megérdemelt szolgai állásában. Így azután közös megegyezésre befjeztetett az oninózus ügy.

— **Harczerúj cellulózvetet.** A helybeli honvédelmiújs szőlőfalja részére, — hová ez idő szerint póttartálosok is vannak bevonva! — e hó 20, 21, 22, 24, 26, 28 és 29. napjain harczerúj cellulóz gyakorlatok fognak tartatni a borsóhalmi lövedéke területen. A lövészeti gyakorlatok idejére ügy a polgári, miat a katonai hatóságok megteszik az előintézkedéseket.

— **Nagy íz Árokzállásom.** Az árokzállásról tartozó tanács között a héten nagy tűz pusztult. Eddig ismeretlen okból Kolonics Antal árokzállási földbírókos ágó mellett tanyai falba gyújtott ki és az összes épületek leégtek. A menést csak a közeli tanyai szomszédok végezték. A gazdaság igen nagy értékű gabona és élelmiszert nemjára a tűz martáékává lett és a tanyai súlyos égési sebeket szenvedett az ottani munka közben. A tűzkárt hozzávetéleg 4000 koronára teszik.

— **Pettyesbál.** Hozzánk érkezett meghívás szerint a cibakházi önkéntes tűzoltótestület az ottani Töröcsk-vendéglő

akkor tudja mi lenni mi velünk, mint a hogy a közmondás is mondja („Fogad be a tótot, kiver a házdból.) kikergetelének a saját lakásunkból. Igen kérem tehát, hogy ne legyen olyan nagy cseledepártóló, hanem inkább mi mellettünk foglaljon állást és védelmezzen meg a sok mindentéle — kellemetlenségtől — minket.

Öszinte hűve Serákéné.

— Na tessék, most már tegyek igazságot! Dr Szentiványiné! A javaslataim beváltak, Seráké Önágysága pedig — javaslataimat helytelennek találja. Mitől is két levélre válaszomat megadnám, szabad legyen a nagyrédmű olvasó közönséget felkérni, hogy legyenek szívesek tanácsaitcaik és lapnak hasábjain közölni velem, hogy mit tegyek.

U. I. Egyben boldog husvétü ünnepeket kívánok a nagyrédmű olvasó közönségnek

Nimród

helyiségében a jászberényi nagygyűlés és verseny költségeinek fedezésére husvét másnapján „zárkórú pettyesből”-i rendez. Ebből láthatjuk, hogy mindenütt készülnék már a jászberényi nyári túzóltósövetség nagygyűlésére, csak mi nem — íthón.

— **A Kat. Sajtógyűlés** levélzáró-bélyegeinek új sorozata most hagyta el a sajtót. A nagy gondnal és igazi műveléssel készült bélyegeket művészi keret közepén Magyarország nevezetesebb székesegyházaik és templomainak sikerült képe díszíti. Az ösrégi pannonhalmi monostor, a jaaki apátság templomai, kassai dóm, az esztergomi bazilika, a pécsi váci, gyulafehérvári, kalocsai és szombathelyi székesegyházak, a lipótvárosi Szent István bazilika és a koronázó Mátyás-templom kerültek az alkalommal sorra s mint halljuk, az egyesület e sorozatot még bővíteni fogja, míhelyt a most készült bélyegek elfogynak. Az új bélyegek négyféle színben (vörös, zöld, acélkék és barna) készültek s minden ív tartalmazza az összes fentebb felsorolt képeket. Amellett az árak mesésen olcsó, mert darabonként csak 2 fillér kerülnek. Megrendelhetők az összes előzetes beküldése ellenében a Kat. Sajtógyűlés központi irodájában (Bpest, IV. Ferenciek-tere 7.) ahonnan barmintve küldik meg a rendelőknek. A megrendelhető legkisebb mennyiség egy fél ív (60 darab) és ára 1 K 20 fillér. Több egész ívet kitevő megrendelésnél a szánek mindegyikét megkapja a rendelőt. Az összeg beküldése alkalommal jelzendő, hogy „a pénz levélzáró-bélyegéért küldetett.” — Igazán minden keresztény embernek kötelessége volna e bélyegek vásárlása és terjesztése, amint hogy egyházi hivatalaink is használhatnák e bélyegeket hivatalos levelezésük alkalmával. A bélyegéért befolyt összeget az egyesület a katolikus lapok támogatására fordítja, ezzel is bizonyosságát adván annak, hogy fillérekkel is szolgálhatják a jó ügyet.

HA OLCSON és jó sikerrel akar hirdettetni, forduljon a Jász-Ujsághoz

Irodalom.

Élet. Iszól Alajos kitünően szerkesztett képes heti folyóiratának legújabb száma minden tekintetben méltó ahhoz a névhez, amely a pompás héttal minden számát jellemzi. Részletes tartalma a következők:

Vasárnapi levél. Tavaszí vásár. Gloszszék egy jubileumhoz. *Kautzsay* Ferenc. Az utolsó frank. *Legioner*. Misztikus párbeszéd. Paul Verlaine. Fordította *Sik* Endre. Tavasz a temetőn. *Szecsó* Vilmos. Máv. Helységnévtára. *Janelro*. Zsuron. *Gyűly* Bella. Kis gyermek reggeli imádsága. Regény Régi és új emberek. *Krudy* Gyula. A tűzhányok birodalmából. Könyvek. Színház. Zene. Mozgóképek. Szerkesztői üzenetek.

Szerkesztői üzenetek.

Budapest.* Dalomban azt a kisleányt. Jegényefás udvaromom. Nálunk is van a faluba című költemények szerzőjét kérjük nevezze meg előttünk magát, mert ugyan álnév alatt igen, de teljesen ismeretlen kerekéből nem közölhetünk semmit.

M. P. Törökszentmiklós. Kívánsága szerint értesíthetjük, hogy dolgozatát most vannak munka alatt. Legyen csak nyugodt, sorát fogjuk ejteni.

Él adók:

Egy hármás ablak, 1 kerékes és 1 szivatytus kut, 1 pálinkafőző 113 literes üst a hozzávaló szerelésekkel együtt, továbbá 1 jókarban levő gyalupad, 1 vaságy és jó állapotban levő férfi ruhaneműk jutányos árbán él adók özv. Kazy Pálnénál, IV., Szabadság-utca 10. sz. alatt.

Tisztességes

Fintal szabóeség állandó alkalmazására felvétetik Muts János papi, polgári és egyházi ruhakészítőnél Budapest. IV., Ferenc József-rakpart 19. szám.

Lapelárusítók sürgősen kerestetnek PESTI PÉTER könyvnyomdája.

UjLap

Keresztény napilap.

Hetköznapis szám ára 2 f.

Vasárnapi szám ára 4 f.

Házhoz hozva egy óra 60 fillér.

El adó

egy jókarban levő 6-os cséplőgépkészlet udvarral özv. Almásy egy nagy lakóház A.-nél Kossuth-u. 65

Szolgai állás.

A központi róm. kath. körben a szolgai állás megüresedett, ki azt elnyerni óhajta, jelentkezék a kör elnökénél.

STAMPAY

kat. ének- és imakönyve

áremelés nélkül 32 lappal bővítve, XVI-ike kiadásban, új, ingyenes kottafiztetel, csinosan kötve: 30, vászonban 50 fillér. Tízre egy ingyen jár. Kapható borkötésben is a szerzőnél Kőbölkuton, Esztergom-megyé.

Él adó a Borsóshalmi út 22. szám alatti ház mintegy 1000 \square öl területű telkével. Bővebbet: Pesti-nyomdában, Jászberény.

Akác és virág-méz!

Gyors és pontos kiszolgálás.

Róczyán Kálmán

fűszer- és csemegeüzlete

JÁSZBERÉNY,

a nagytemplommal szemben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Állandóan friss teavaj!

Kaphatók:

Magyar gyártmányú teasüteménykülönlegességek leg nagyobb választékban, az általános drágaság dacára hihetetlen olcsók.

Rumok, likőrök, tokaji gyógy-aszúk, visontai és villányi vörös gyógyborok, minden híres borvidék borai, valamint helyi termésű boraimat a legjutányosabb árak mellett ajánlom.

Minden hétfőn friss hentesárak.

Kaphatók bel- és külföldi sajtók: Ementháli, trappista, magyaróvári, rokforti, dőri-pusztai, pécsi csemege, imperiál, parmasán, lipói juhturó. Sós pácolt és olajos halak nagy választékban

?

Szigoruan szolid és olcsó árak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Diszes dobozos cukorkák

